

Goede Vrijdag

Avondviering: Het lijdensverhaal
Choralen uit het Oratorium The Crucifixion
Johan Stainer (1840-1901)

De viering begint in stilte

De priester en assistenten komen in stilte binnen.
Wanneer zij aan het altaar zijn gekomen, gaan allen knielen.
We bidden enige ogenblikken in diepe stilte.

Gebed

Eerste lezing: uit de profeet Jesaja 52, 13 – 53, 12

Zie mijn dienaar zal succesvol handelen, hij zal worden verhoogd en verheven en zeer verheerlijkt. Zoals velen over hem ontsteld hebben gestaan, zo misvormd was hij, zo onmenselijk van voorkomen en zijn schoonheid beneden die van mensenkinderen. Zo zal hij vele volkeren slaan met verbazing, koningen zullen hun mond voor hem sluiten want wat hun niet verteld is aanschouwen zij en wat zij niet hebben gehoord, zien zij in. Wie kon geloven wat wij hebben gehoord en over wie is de arm van de Heer zichtbaar geworden? Hij is geprezen als een alleenstaande loot en als een wortel uit dorre grond; hij had gestalte noch luister, zodat wij naar hem konden zien, geen voorkomen zodat wij hem zouden kunnen begeren.

Veracht en door de mensen verstoten, Man van smarten en door lijden gerijpt; als een die zijn gelaat voor ons heeft verborgen, veracht en door ons niet geteld.

Toch waren het onze pijnen die hij droeg en onze smarten die hij op zich nam. Wij daarentegen beschouwden hem als een getroffene, als iemand die door God is geslagen en vernederd. Hij is echter doorboord om onze zonden, mishandeld om onze misdaden, want op hem rust de straf voor ons heil en door zijn striemen is er genezing voor ons.

Wij allen dwaalden als een kudde, ieder ging zijn eigen weg; de Heer liet op hem neerkomen de misdaad van ons allen. Men mishandelde hem en hij heeft het aanvaard, hij heeft zijn mond niet geopend. Als het lam dat naar de slachtbank geleid wordt en als het schaap dat voor zijn scheerder verstomt, zo heeft hij zijn mond niet geopend.

Door een gewelddadige rechtspraak is hij weggerukt. Wie is er nog die denkt aan zijn leven? Hij is immers weggenomen uit het land der levenden, om de zonden van mijn volk tot de dood toe geslagen. Men geeft hem een graf bij de misdadigers en bij de rijken een rustplaats ofschoon hij geen onrecht gepleegd heeft en er geen bedrog is

geweest in zijn mond. Het heeft de Heer behaagd hem met slagen te pijnigen. Al brengt hij zichzelf ten offer, toch zal hij een nageslacht zien, zijn dagen verlengen en de wens van de Heer zal door zijn hand vervuld worden.

Om zijn zwoegen zal hij licht zien en worden verzadigd. Door zijn inzicht zal mijn dienaar als rechtvaardige velen rechtvaardigen en hun misdaden zal hij op zich laden.

Daarom zal Ik hem deel geven onder de groten, en met machtigen zal hij de buit verdelen omdat hij zijn ziel prijs gaf aan de dood en onder de zondaars gerekend is. Hij draagt immers de zonden van velen en is voor de zondaars een voorspraak.

Woord van de Heer – Wij danken God

Uit de 'Crucifixion': The Agony

Could ye not watch with Me one brief hour?

Could ye not pity My sorest need?

Ah! If ye sleep while the tempests lower,
surely, my friends, I am lone indeed.

Jesu, Lord Jesu, bowed in bitter anguish,
and bearing all the evil we have done,
oh, teach us, teach us how to love Thee for Thy love;
help us to pray, and watch, and mourn with Thee.

Could ye not watch with Me one brief hour?

Did ye not say upon Kedron's slope,
ye would not fall into the Tempter's power?

Did ye not murmur great words of hope?

Jesu, Lord Jesu, bowed in bitter anguish,
and bearing all the evil we have done,
oh, teach us, teach us how to love Thee for Thy love;
help us to pray, and watch, and mourn with Thee.

Could ye not watch with Me? even so:

willing in heart, but the flesh is vain.

Back to Mine agony I must go,
lonely to pray in bitterest pain.

De doodsstrijd

*Kon u dan niet één uur met Mij waken?
Kon u geen medelijden hebben met Mijn bitterste nood?
Ach, indien u slaapt, terwijl de stormen dreigen,
dan zeker, mijn vrienden, ben Ik eenzaam.*

*Jezus, Heer Jezus, gebogen in bittere smart,
en al het kwaad dragend dat wij gedaan hebben,
o leer ons, leer ons hoe U te beminnen om Uw liefde;
help ons te bidden, te waken en te treuren met U.*

*Kon u dan niet één uur met Mij waken?
Hebt u niet op Kedron's helling gezegd:
Wij zullen niet in de macht van de Verleider vallen!
Riep u geen grote woorden van hoop?*

*Jezus, Heer Jezus, gebogen in bittere smart,
en al het kwaad dragend dat wij gedaan hebben,
o leer ons, leer ons hoe U te beminnen om Uw liefde.
Help ons te bidden, te waken en te treuren met U.*

*Kon u niet met Mij waken?
Het hart is gewillig, maar het vlees is zwak.
Terug naar Mijn doodsstrijd moet ik gaan,
eenzaam biddend in bitterste pijn.*

Tweede lezing: uit de brief aan de Hebreëën 4. 14 – 16; 5. 7 – 9

Broeders en zusters, nu wij een verheven hogepriester hebben, een die de hemelen is doorgegaan, Jezus de Zoon van God, nu moeten wij vasthouden aan onze belijdenis.

Want wij hebben een hogepriester die in staat is mee te voelen met onze zwakheden. Hij werd zelf op allerlei manieren op de proef gesteld, precies zoals wij, afgezien dan van de zonde. Laten wij daarom vrijmoedig naderen tot de troon van Gods genade, om barmhartigheid en genade te verkrijgen en tijdige hulp.

In de dagen van zijn sterfelijk leven heeft Hij onder luid geroep en

geween gebeden en smekingen opgedragen aan God die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord: hoewel Hij Gods Zoon was heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij het einde had bereikt is Hij voor allen die Hem gehoorzamen oorzaak geworden van eeuwig heil.

Woord van de Heer – Wij danken God

Uit de ‘Crucifixion’: The Mystery of the Divine Humiliation

Koor: Cross of Je - sus, Cross of Sor - row,
 Allen: Here the King of all the a - ges,
 O mys - te - rious con - des - cen - ding!
 Cross of Je - sus, Cross of Sor - row,

3

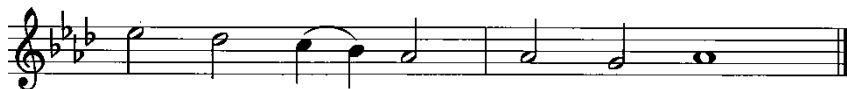
Where the blood of Christ was shed,
 Throned in light ere worlds could be,
 O a - ban - don - ment su - blime!
 Where the blood - of Christ was shed,

5

Per - fect man on thee was tor - tured,
 Robed in mor - tal flesh is dy - ing,
 Ve - ry God Him - self is bea - ring
 Per - fect man on thee was tor - tured,

7

Per - fect man on thee was bled.
 Cru - ci - fied by sin for me.
 All the suf - fe - rings of time!
 Per - fect man - on thee was bled.

Het Mysterie van de Goddelijke Vernedering

*Kruis van Jezus, Kruis van Droefheid,
waar het bloed van Christus werd vergoten,
een volmaakt mens werd op u gemarteld,
de volmaakte God heeft op u gebloed.*

*Ziehier de Koning aller eeuwen,
tronend in het licht voor alle tijden,
in menselijke gedaante gehuld is hij stervende,
Gekruisigd voor mijn zonden.*

*O mysterieus nederdalen!
O verheven afstand doen!
Waarlijk, God zelve draagt
het lijden aller tijden!*

*Kruis van Jezus, Kruis van Droefheid,
waar het bloed van Christus werd vergoten,
een volmaakt mens werd op u gemarteld,
de volmaakte God heeft op u gebloed.*

Lijdensverhaal volgens Johannes 18, 1-19, 42

- L: In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten,
naar de overkant van de beek Kedron.
Daar was een boomgaard die Hij met zijn leerlingen binnenging.
Maar ook Judas die Hem zou overleveren kende deze plaats
omdat Jezus er dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen.
Zo kwam Judas daarheen met de afdeling soldaten
en met dienaars van de hogepriesters en Farizeeën,
voorzien van lantaarns, fakkels en wapens.
Jezus, die alles wist wat over Hem ging komen,
trad naar voren en zei tot hen:
- +: "Wie zoekt gij?"
- L: Zij antwoordden Hem:
- A:** "Jezus de Nazoreeër."
- L: Jezus zei hun:
- +: "Dat ben ik."

L: Ook Judas, zijn verrader, bevond zich bij hen.
Nauwelijks had Jezus hun gezegd: Dat ben Ik,
of zij weken achteruit en vielen op de grond.
Nog eens vroeg Hij hun:

+: “Wie zoekt gij?”

L: Zij zeiden:

A: “Jezus de Nazoreeër.”

L: Jezus antwoordde:

+: “Ik heb u gezegd, dat Ik het ben.
Als gij Mij zoekt, laat deze mensen dan gaan.”

L: Vervuld moest worden wat Hij gezegd had:
Niemand van hen die Gij Mij gegeven hebt liet Ik verloren gaan.
Maar Simon Petrus had een zwaard bij zich. Hij trok het en
verwondde daarmee de knecht van de hogepriester door hem het
rechteroor af te slaan. De naam van die knecht was Malchus.
Jezus echter sprak tot Petrus:

+: “Steek dat zwaard in de schede; zou Ik de beker niet drinken
die mijn Vader Mij gegeven heeft?”

L: De afdeling met de bevelhebber en de dienaars van de Joden
grepen toen Jezus vast, boeiden Hem en brachten Hem eerst
naar Annas. Deze was namelijk de schoonvader van Kájafas
die dat jaar hogepriester was, dezelfde Kájafas die aan de Joden
de raad had gegeven:

Het is beter dat er één mens sterft voor het volk.

Simon Petrus en nog een andere leerling volgden Jezus.

Die leerling nu was een bekende van de hogepriester en zo ging
hij tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, terwijl
Petrus buiten de poort bleef staan.

Die andere leerling, de bekende van de hogepriester, kwam naar
buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus naar binnen.

Het meisje dat aan de poort stond vroeg Petrus:

P: “Ben je ook niet een van de leerlingen van die man?”

L: Hij zei:

P: “Welneen.”

L: Omdat het koud was hadden de knechten en dienaars een
houtschoolvuur aangelegd en stonden zich te warmen. Ook Petrus
stond bij hen en warmde zich.

De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn eer.
Jezus antwoordde hem:

- +: “Ik heb openlijk tot de wereld gesproken.
Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel waar alle Joden bijeenkomen en er is niets wat Ik in het geheim heb gesproken. Waarom ondervraagt gij Mij? Ondervraag de mensen die gehoord hebben wat Ik heb verkondigd. Die weten goed wat Ik heb gezegd.”
- L: Op dit woord gaf een van de dienaars die naast Hem stond Jezus een klap in het gezicht en voegde Hem toe:
- P: “Antwoordt Gij zo de hogepriester?”
- L: Jezus antwoordde hem:
- +: “Indien Ik iets verkeerd gezegd heb verklaar dan wat er verkeerd in was; maar indien het goed was waarom slaat gij Mij?”
- L: Daarop zond Annas Hem geboeid naar de hogepriester Kájafas. Simon Petrus stond zich te warmen toen iemand hem vroeg:
- P: “Ben ook jij niet een van zijn leerlingen?”
- L: Hij ontkende het en zei:
- P: “Welneen.”
- L: Maar een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man wie Petrus het oor had afgeslagen zei:
- P: “Heb ik je niet in de boomgaard bij Hem gezien?”
- L: Petrus ontkende het opnieuw en meteen begon er een haan te Kraaien.
- L: Toen brachten ze Jezus van het huis van Kájafas naar het pretorium. Het was vroeg in de morgen. Zelf gingen zij het pretorium niet binnen want ze moesten het paasmaal kunnen eten en mochten zich daarom niet verontreinigen.
Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg hun:
- P: “Welke beschuldiging brengt gij tegen deze man in?”
- L: Zij gaven hem ten antwoord:
- A:** “Als dit geen misdadiger was zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd.”
- L: Daarop zei Pilatus:
- P: “Neemt Hem dan zelf en vonnist Hem volgens uw Wet!”
- L: De Joden antwoordden hem:
- A:** “Wij missen het recht om iemand ter dood te brengen.”
- L: Zo zou Jezus’ woord in vervulling gaan waarmee Hij had aangeduid welke dood Hij zou sterven. Nu ging Pilatus het pretorium binnen, riep Jezus bij zich en zei tot Hem:
- P: “Zijt Gij de koning der Joden?”
- L: Jezus antwoordde hem:

+: “Zegt gij dit uit uzelf of hebben de anderen u over Mij gesproken?”

L: Pilatus gaf ten antwoord:

P: “Ben ik soms een Jood? Uw eigen volk en de hogepriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan?”

L: Jezus antwoordde:

+: “Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier.”

L: Pilatus hernam:

P: “Gij zijt dus toch koning?”

L: Jezus antwoordde:

+: “Ja, koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid. Alwie uit de waarheid is luistert naar mijn stem.”

L: Pilatus zei tot Hem:

P: “Wat is waarheid?”

Uit de ‘Crucifixion’:
God so loved the world

*Joh.3: 16, 17 Want zo lief heeft
God de wereld gehad*

God so loved the world, that
He gave His only begotten Son,
that who so believeth in Him
should not perish, but have
everlasting life.
For God sent not His Son
into the world to
condemn the world;
but that the world through
Him might be saved.

*Want zo lief heeft God de wereld
gehad, dat Hij Zijn eniggeboren
Zoon gegeven heeft, opdat ieder
die in Hem gelooft, niet verloren
gaat, maar eeuwig leven heeft.
Want God heeft Zijn Zoon niet in
de wereld gezonden opdat Hij
de wereld zou veroordelen,
maar opdat de wereld door
Hem behouden zou worden.*

L: Na die woorden ging hij weer naar buiten tot de Joden en zei:

P: “Ik vind hoegenaamd geen schuld in Hem. Maar er bestaat onder u de gewoonte dat ik met Pasen iemand vrijlaat. Wilt gij dus dat ik u de koning der Joden vrijlaat?”

L: Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen:

A: “Neen, Die niet, maar Barabbas!”

L: Barabbas was een rover.

L: Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten Hem die op het hoofd en wierpen Hem een purperen mantel om. Ze traden op Hem toe en zeiden:

A: "Gegroet, koning der Joden!"

L: En zij sloegen Hem in het gezicht.
Pilatus ging weer naar buiten en zei tot hen:

P: "Ziehier, ik breng Hem naar buiten om u te doen weten dat ik volstrekt geen schuld in Hem vind."

L: Jezus kwam dus naar buiten terwijl Hij nog de doornenkroon en de purperen mantel droeg. Pilatus zei tot hen:

P: "Ziehier de mens."

L: Maar toen de hogepriesters en hun dienaars Hem zagen schreeuwden ze:

A: "Kruisigen, kruisigen!"

L: Pilatus zei hun:

P: "Neemt gij Hem dan en kruisigt Hem want ik vind geen schuld in Hem."

L: De Joden antwoordden hem:

A: "Wij hebben een Wet en volgens die Wet moet Hij sterven omdat Hij zich voor Gods Zoon heeft uitgegeven."

L: Toen Pilatus dit hoorde werd hij nog meer bevreesd.
Hij ging het pretorium weer binnen en sprak tot Jezus:

P: "Waar zijt Gij vandaan?"

L: Jezus gaf hem echter geen antwoord. Daarom zei Pilatus:

P: "Gij spreekt niet tegen mij?
Weet Ge dan niet dat ik de macht heb om U vrij te spreken maar ook de macht heb om U te kruisigen?"

L: Jezus antwoordde:

+: "Ge zoudt volstrekt geen macht over Mij hebben als u die niet van boven gegeven was. Daarom is de zonde van hem die Mij aan u heeft overgeleverd groter."

L: Van dit ogenblik af wilde Pilatus ertoe overgaan Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden:

A: "Als ge die man vrijlaat zijt ge geen vriend van de keizer. Wie zich voor koning uitgeeft komt in verzet tegen de keizer."

L: Toen Pilatus hen dit hoorde roepen liet hij Jezus naar buiten brengen en ging op de rechtersstoel zitten, op de plaats die Litostrotos heet, in het Hebreeuws Gabbata.
Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur. Hij zei tot de Joden:

P: "Hier is uw koning."

L: Maar zij schreeuwden:

A: "Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!"

L: Pilatus vroeg:

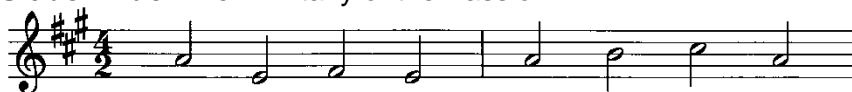
P: "Zal ik dan uw koning kruisigen?"

L: De hogepriesters antwoordden:

A: "Wij hebben geen andere koning dan de keizer!"

L: Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te ondergaan,
en zij namen Hem over.

Uit de 'Crucifixion': Litany of the Passion

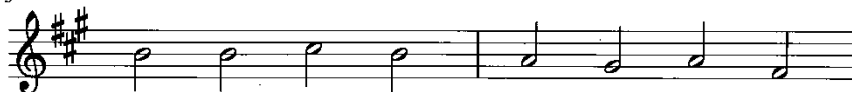
Koor: Ho-ly Je - su, by Thy Pas - sion,
Allen: By the trea - che - ry and tri - al,
By the path of sor - rows drea - ry,
By the Spi - rit which could ren - der

3

by the woes which none can share,
by the blows and sore dis - tress,
by the Cross, Thy dread - ful load,
Love for hate and good for ill,

5

Borne in more than king - ly fa - shion
by de - ser - tion and de - ni - al,
by the pain, when, faint and wea - ry,
by the mer - cy, sweet and ten - der

7

by Thy love be - yond com - pare
by Thine aw - ful lone - li - ness:
Thou didst sink u - pon the road.
poured u - pon Thy mur - dres still:

Refrein

9

Refrein: Cru - ci - fied I turn to Thee

11

Son of Ma - ry, plead for me.

Litanie van het lijden

*Heilige Jezus, door Uw Lijden,
door de smart die niemand kan delen,
gedragen op meer dan koninklijke wijze
door uw onvergelykelijke liefde:
Gekruisigde, wend ik mij tot U,
Zoon van Maria, pleit voor mij.*

*Door het verraad en de beproeving,
door de slagen en de bittere smart,
door verlatenheid en zelfverloochening,
door Uw vreselijke eenzaamheid:
Gekruisigde, wend ik mij tot U,
Zoon van Maria, pleit voor mij.*

*Door het pad van sombere zorgen,
door het kruis, Uw vreselijke last,
door de pijn, wanneer zwak en afgemat,
Gij neerzinkt op de weg:
Gekruisigde, wend ik mij tot U,
Zoon van Maria, pleit voor mij.*

*Door Uw Geest die voort kon brengen
liefde voor haat en goed voor kwaad,
door de genade, zoet en teder,
zelfs over Uw moordenaars uitgestort:
Gekruisigde, wend ik mij tot U,
Zoon van Maria, pleit voor mij.*

L: Zelf zijn kruis dragend, trok Jezus de stad uit naar wat de Schedelplaats heet, in het Hebreeuws Golgota. Daar sloegen zij Hem aan het kruis, en met Hem nog twee anderen, aan elke kant een en Jezus in het midden. Pilatus had ook een opschrift laten maken en op het kruis doen aanbrengen.

Het luidde: Jezus, de Nazoreeër, de koning van de Joden.

Vele Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd lag dicht bij de stad.

Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks.

De hogepriesters van de Joden nu zeiden tot Pilatus:

A: “Ge moest er niet op zetten: “de koning van de Joden”, maar: Hij heeft gezegd: Ik ben de koning van de Joden.”

L: Pilatus antwoordde:

P: “Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.”

L: Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen ze zijn kleren En deelden ze in vieren, voor iedere soldaat een deel. Ze namen ook de lijfrok die echter zonder naad was, aan één stuk geweven van bovenaf. Daarom zeiden ze tot elkaar:

A: “Laten we die niet scheuren maar er om loten wie hem krijgt.”

L: Aldus moest de Schrift vervuld worden: Zij verdeelden mijn kleren onder elkaar en dobbelden om mijn gewaad.

L: Terwijl de soldaten hiermee bezig waren stonden bij Jezus” kruis zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.

Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad zei Hij tot zijn moeder:

+: “Vrouw zie daar uw zoon.”

L: Vervolgens zei Hij tot de leerling:

+: “Zie daar uw moeder.”

L: En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis.

Uit de “Crucifixion”: The Mystery of the Intercession

Koor: Je-sus, the cru - ci - fied, pleads for me,
Allen: Je-sus is dy - ing, in ago - ny sore,

5

while He is nailed to the shame - ful tree,
Je - sus is suf - fe - ring more and more,

9

scorned and for - sa - ken, de - ri - ded and cursed
Je - sus is bowed with the weight of His woe,

13

see how His e - ne - mies do their worst.
Je - sus is faint with each bit - ter throe,

17

Yet, in the midst of the tor - ture and shame,
Je - sus is bea - ring it all in my stead,

21

Je sus, the cru - ci - fied, brea - thes my name!
Pi - tv In - car - nate for me He has bled

25

Won - der of won - ders oh! how can it be?
Won - der of won - ders it e - ver must be!

29

Je - sus, the Cru - ci - fied, pleads for me!
Je - sus, the Cru - ci - fied, pleads for me!

Het Mysterie van de Voorspraak

*Jezus, de Gekruisigde, pleit voor mij,
terwijl Hij genageld is aan het schandelijk kruishout,
veracht, verlaten, bespot en vervloekt,
zie zijn vijanden op hun ergst!
Toch, te midden van marteling en schaamte,
ademt Jezus, de Gekruisigde, mijn naam!
Wonder der wonderen, hoe kan het bestaan?
Jezus, de Gekruisigde, pleit voor mij.*

*Jezus, stervend in doodsangst en pijn,
Jezus, lijdend meer en meer,
Jezus, gebukt onder de zwaarte van zijn smart,
Jezus, verzwakt door al zijn pijn,
Jezus, alles dragend in mijn plaats,
Mensgeworden erbarmen heeft voor mij gebloed;
Wonder der wonderen, zo zal het altijd zijn!
Jezus, de Gekruisigde, pleit voor mij.*

L: Hierna, wetend dat nu alles was volbracht, zei Jezus,
opdat de Schrift vervuld zou worden:

+: "Ik heb dorst."

L: Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in,
staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond.
Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij:

+: "Het is volbracht."

L: Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Stilte

L: Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden
dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven
– het was bovendien een grote sabbat – vroegen zij aan Pilatus
verlof de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te
nemen. Daarom kwamen de soldaten en sloegen zowel bij de ene
als bij de andere die met Hem was gekruisigd de benen stuk.
Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was
sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten

doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit.

Die het gezien heeft getuigt hiervan; zijn getuigenis is waar en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij zoudt geloven.

Dit is gebeurd opdat de Schrift zou vervuld worden:

Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld, terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.

Daarna vroeg Jozef van Arimatéa die een leerling was van Jezus maar in het geheim uit vrees voor de Joden, aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen.

Toen Pilatus dit had toegestaan ging hij dus heen en nam het Lichaam weg. Nikodémus, die Hem vroeger 's nachts bezocht had, kwam ook en bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond. Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een Joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd lag een tuin en in die tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was neergelegd.

Vanwege de voorbereidingsdag van de Joden en omdat het graf dichtbij was legden zij Jezus daarin neer.

Korte overweging

Voorbede

L: Voor de heilige kerk.

Laten wij bidden, broeders en zusters, voor de heilige kerk:

Dat onze God en Heer haar over heel de wereld vrede en eenheid brengt; dat in ons leven tijden van rust en stilte komen tot verheerlijking van God, de almachtige Vader.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God,
in Christus hebt Gij Uw heerlijkheid aan alle volken geopenbaard.
Waak over het werk van Uw barmhartigheid, geef dat Uw Kerk,
verspreid over heel de wereld, standhoudt in de belijdenis van Uw
naam. Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor de paus.

Laten wij ook bidden voor onze heilige vader, paus Franciscus,
die door onze God en Heer is uitverkoren tot het bisschopsambt:
Dat hij gespaard blijft om leiding te geven aan de kerk, het heilig
volk van God.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, alles wat bestaat steunt op Uw
Raadsbesluit. Luister naar ons gebed: Bewaar in Uw liefde de
paus die Gij over ons hebt aangesteld. Moge het christenvolk, dat
door U wordt bestuurd, onder zijn leiding altijd toenemen in geloof.
Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor de gehele geestelijkheid en alle gelovigen.

Laten wij ook bidden voor onze bisschop Jozef Punt,
voor alle bisschoppen, priesters en diakens van de kerk
en voor heel het gelovige volk.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, door Uw Geest leidt en heiligt Gij allen
die tot de kerk behoren, het Lichaam van de Heer. Verhoor ons
gebed voor al Uw gewijde dienaren: dat ieder, naar de genade die
Gij hem hebt geschonken, U dient in geloof en trouw.
Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor de doopleerlingen

Laten wij ook bidden voor hen die zich op het doopsel voorbereiden: Dat onze God en Heer hun oren opent om met hun hart zijn woord te verstaan, en hun de deur ontsluit van zijn barmhartigheid.

Dat zij door de wedergeboorte in het waterbad vergiffenis verkrijgen van alle zonden en geborgen zijn in Christus Jezus, onze Heer.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, Gij zegent steeds de Kerk met nieuwe Christenen. Breng de doopleerlingen geloof en inzicht bij.

Geef dat zij herboren worden uit het water van het doopsel en in De gemeenschap worden ingelijfd van hen die Gij als Uw kinderen hebt aangenomen. Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor de eenheid van alle christenen

Laten wij ook bidden voor al onze broeders en zusters die in Christus geloven: Dat onze God en Heer hen die trouw zijn aan de waarheid samenbrengt en in zijn ene kerk bewaart.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, die verdeelt zijn brengt Gij weer samen; die samen zijn bewaart Gij in Uw vrede. Zie genadig naar de kudde van Uw Zoon: Verenig allen die door één doopsel zijn geheiligd in oprecht geloof, en verbind hen door één band van liefde in Christus Jezus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor het Joodse volk

Laten wij ook bidden voor het Joodse volk dat door onze God en Heer het eerst is aangesproken: Dat Hij het groot maakt in liefde voor zijn heilige Naam, in trouw aan zijn Verbond.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, Gij hebt Uw beloften toevertrouwd aan Abraham en aan zijn volk. Verhoor genadig de gebeden van Uw Kerk: Dat het volk dat Gij het eerst hebt uitverkoren, tot de volheid van de verlossing komt. Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor allen die niet in Christus geloven
Laten wij ook bidden voor hen die niet in Christus geloven:
Dat de heilige Geest hen met zijn licht vervult en dat zij de wegen inslaan die leiden naar het heil.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, geef dat zij die zonder Christus te kennen in Uw ogen eerlijk door het leven gaan, de waarheid vinden; en dat wij altijd groeien in wederzijdse liefde, meer ontvankelijk worden voor het mysterie van Uw leven en voor de wereld beter getuigen van Uw goedheid. Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor allen die niet in God geloven
Laten wij ook bidden voor hen die niet in God geloven: Dat zij met een oprecht hart ingaan op wat goed is en eenmaal bij God uitkomen.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, Gij hebt de mensen zo gemaakt dat zij in hun verlangens U altijd zoeken en tot rust komen als zij U vinden. Wij vragen U dat allen, ondanks de vele hindernissen, de tekenen verstaan van Uw liefde en het getuigenis van de goede werken van Uw gelovigen. En dat zij eenmaal U, God, één en waarachtig, vol vreugde onze Vader noemen. Door christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor de regeringsleiders

Laten wij ook bidden voor de regeringsleiders: Dat onze God en Heer hun hart en geest richt naar zijn wil, zodat iedereen mag leven in vrijheid en echte vrede.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, het leven van de mensen ligt in Uw Hand en voor de rechten van de volken staat Hij borg. Sta onze regeringsleiders bij en geef dat overal ter wereld onder alle volkeren voorspoed en blijvende vrede heersen en vrijheid van godsdienst. Door Christus onze Heer.

A: Amen.

L: Voor allen die in nood verkeren

Laten wij bidden, broeders en zusters, tot God, de almachtige Vader: Dat Hij de wereld van dwaling zuivert; gevaarlijke ziekten en hongersnood verdrijft; gevangenen ontsluit en boeien verbreekt. Een thuis schenkt aan ontheemden; veiligheid aan hen die onderweg zijn; genezing voor zieken, en voor stervenden eeuwig heil.

Stilte

P: Almachtige eeuwige God, Gij zijt vertroosting voor de bedroefden En sterkte voor hen die het moeilijk hebben. Laat hun gebeden tot U doordringen, uit welke nood zij ook roepen. Dat zij tot hun Vreugde de hulp ondervinden van Uw barmhartigheid in al hun beproevingen. Door Christus onze Heer.

A: Amen.

KRUISVERERING

Intocht van het Kruis

Het Kruis wordt plechtig binnengedragen van achteruit de kerk.
Allen staan en knielen telkens bij het zingen van:

1. Voorzang; 2. Allen: JOUW 3, 10

Refrein: Dit is het kruis,   waar-aan de Red-der

van de we-reld heeft ge-han-gen.   han-gen.

1. Gij al-len die voor-bij gaat langs de weg,

ziet of er een smart is   e-ven groot als mijn smart.

Refrein

2. Zo-zeer heeft God de we-reld lief ge-had.

dat Hij zijn e-nig-ge-bo-ren zoon ge-ge-ven heeft.

Refrein

Kruishulde

Wij kunnen onze hulde brengen aan het kruis door het leggen van bloemen of het maken van een buiging. Intussen wordt gezongen:

Uit de "Crucifixion": The Adoration of the Crucified

K: I a - dore Thee, I a - dore Thee, Glo - rious
A: I a - dore Thee, I a - dore Thee, thank - ful
A: I a - dore Thee, I a - dore Thee, born of

4

ere the world be - gan; yet more won - der - ful Thou
at Thy feet to be; I have heard Thy ac - cent
woman, yet di - vine; stained with sins I kneel be -

7

shi - nest, though di - vine, yet still di -
thril - ling, Lo! I come, for Thou art
fore Thee, swee - test Je - su, I im -

9

vi - nest in Thy dy - ing love for man.
wil - ling me to par - don, e - ven me.
plore Thee: make me e - ver on - ly Thine.

De Aanbidding van de gekruisigde

*Ik aanbid U, ik aanbid U!
Vol glorie al voor de wereld begon;
nog schoner schijnt Gij.
Hoewel goddelijk, toch nog goddelijker
in uw stervende liefde voor de mens.*

*Ik aanbid U, ik aanbid U!
Dankbaar aan Uw voeten zittend;
ik heb Uw aangrijpende toon gehoord,
zie! Ik kom, want Gij zijt bereid
om mij, zelfs mij te vergeven.*

*Ik aanbid U, ik aanbid U!
Uit een vrouw geboren, toch Goddelijk:
met zonden bevekt kniel ik voor U neer,
liefste Jezus, ik smeeek U
maak mij voor altijd geheel de Uwe.*

DE HEILIGE COMMUNIE

Terwijl allen staan brengt de priester in stilte het heilig Sacrament van de plaats waar het bewaard wordt naar het altaar.

P: Aangespoord door een gebod van de Heer
en door zijn goddelijk woord onderricht, durven wij zeggen:

A: Onze Vader, die in de hemel zijt;
Uw Naam worde geheiligd;
Uw rijk kome;
Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren;
en breng ons niet in beproeving;
maar verlos ons van het kwade.

P: Verlos ons, Heer

A: Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.

P: Zalig zij die genodigd zijn aan de maaltijd des Heren.
Zie het Lam Gods, dat wegneemt de zonde der wereld.

A: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij tot mij komt,
maar spreek en ik zal gezond worden.

Uit de "Crucifixion": For the Love of Jesus

Koor: All for Je - sus, all for Je - sus,
Allen: All for Je - sus, Thou wilt give us
All for Je - sus, at Thine al - tar
All for Je - sus, Thou hast loved us;
All for Je - sus, all for Je - sus,

this our song shall e - ver be;
strength to serve Thee, hour by hour;
Thou wilt give us sweet con - tent;
all for Je - sus, Thou hast died;
This the Church - 's song must be;

for we have no hope, nor Sa - viour,
none can move us from Thy pres - ence,
there, dear Lord, we shall re - ceive Thee
all for Je - sus, Thou art with us;
till, at last, her sons are ga - thered

if we have no hope in Thee.
while we trust Thy love and power.
in the so - lemn Sa - cra - ment.
all for Je - sus Cru - ci - fied.
one in love and one in Thee.

Voor de liefde van Jezus

*Allen voor Jezus – allen voor Jezus,
zo zal ons lied eeuwig klinken;
want wij hebben geen hoop, noch Redder,
als wij onze hoop niet op U vestigen.*

*Allen voor Jezus – Gij wilt geven
kracht om U te dienen, uur na uur;
niets kan ons scheiden van uw nabijheid,
omdat wij vertrouwen in Uw liefde en kracht.*

*Allen voor Jezus – op uw altaar
geeft Gij ons zoete voldoening;
daar zullen we U, Heer, ontvangen,
in het heilig Sacrament.*

*Allen voor Jezus – Gij hebt ons bemind;
Allen voor Jezus – Gij zijt gestorven;
Allen voor Jezus – Gij zijt met ons;
Allen voor Jezus de Gekruisigde.*

*Allen voor Jezus – allen voor Jezus,
dit moet het lied van de Kerk zijn;
tot, tenslotte, haar kinderen verzameld zijn
één in liefde en één in U.
Amen.*

Gebed over het volk

Allen verlaten in STILTE de kerk

